

Tornio

Tornion kaupungin tarkastuslautakunta Arviointikertomus 2024

Tarkastuslautakunta 20.5.2025 § 53

Sisällys

TARKASTUSLAUTAKUNNAN PUHEENJOHTAJAN KATSAUS.....	3
TARKASTUSLAUTAKUNTA JA TARKASTUSTOIMI	4
Tarkastuslautakunnan tehtävät ja kokoonpano	4
Arviointitoiminta	5
Tarkastustoiminta	6
Sidonnaisuusilmoitusten ilmoittamisvelvollisuuden valvonta	7
TORNION KAUPUNGIN JOHTAMIS- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄN PERIAATTEET	8
Keskushallintopalvelut	9
Hyvinvointi- ja turvallisuusohjelman 2021–2025 tavoitteet ja kehittämiskohteet	10
Henkilöstöjaosto	12
Sivistyspalvelut	13
Sivistyslautakunta	13
Varhaiskasvatus	14
Perusopetus	14
Lukio	15
Elämänlaatulautakunta	16
Kulttuuritoimi	16
Kirjasto	18
Tornionlaakson museo	18
Liikuntatoimi	19
Aineen taidemuseon johtokunta	19
Nuorisotoimi	20
Kansalaisopisto	20
Tekniset palvelut	22
Teknisten palvelujen lautakunta	22
Meri-Lapin ympäristölautakunta sekä ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto	23
Perämeren jätelautakunta	24
KONSERNIYHTEISÖJEN OMISTAJANOHJAUS JA VUOSITAVOTTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	26
Konsernijaosto	26
Tornion Energia Oy	27
Tornion Vesi Oy	28
Business Tornio Oy	29
Tornion Vuokra-asunnot Oy, Tornion Krunni Oy, Tornion Palveluasunnot Oy	30
Tornion Työvoimalasäätiö	32
Bottenvikens Reningsverket Ab	33
Tornion Keilahalli Oy	34
Länsi-Pohjan Hevosurheilukeskus Oy	35
TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS VALTUUSTOLLE JA ALLEKIRJOITUKSET	36

TARKASTUSLAUTAKUNNAN PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi on kulunut ja tarkastuslautakunta on arvionsa taloudesta ja toiminnasta 2024 tehnyt. Arvioinnissa on käytetty mm. talousarviota, tilinpäätöstä, lautakuntien pöytäkirjoista saatuja tietoja ja esittelijöiden tietoja ja materiaaleja. Lisäksi olemme kuulleet toimialojen asiantuntijoita ja luottamushenkilöitä. Olemme yleensä myös saaneet ripeästi vastauksia esittämiimme kysymyksiin. Kiitän tästä yhteistyöstä.

Tavoitteenamme on, että arviointikertomuksen luettavuus ja selkeys.

Tässä kertomuksessa painopistealueena on sivistyslautakunta ja kaupungin hallinto ja johto. Tarkastuslautakunnalle on edelleen tärkeää, että arviointia tehdään jatkumona ja siksi olemme panostaneet myös siihen osioon. Tarkoitus on olla apuna kehittämässä ja nostamassa esille kohtia, joissa on parannettavaa.

Huolimatta kolmannelta puheenjohtajuus vuodestani, sihteerin tuki oli jälleen arvokas.

Lautakunnan työskentely sujui saumattomasti. Lautakunta on pyrkinyt edelleen keskittymään enemmän olennaiseen kuin siihen, että sanoisimme kaikesta jotakin.

Palvelukulttuuriin tulee edelleen kiinnittää huomiota. Annettu vastaus tulisi perustella ja varmistaa, että kysyjä on ymmärtänyt asian oikein. Palvelukulttuurin kehittäminen on jatkuva prosessi. Tämän valtuustokautena palvelukulttuurin tasoon tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota aikaisemminkin ja toteaa sen sisäistämisen olevan osittain hidasta.

Työhyvinvoinnin edistämiseksi esihenkilöiden toiminta tulisi luoda luottamusta, että henkilöstö kokisi itsensä osallisiksi. Tiedonkulku on tässä tärkeässä roolissa.

Taloudentasapainotusohjelma hyväksyttiin ajalle 2025–2030. Kuntalaiskyselyssä kävi selvästi ilmi kuntalaisten hyväksyntä mieluummin maltillisella veron- ja palvelumaksujen korotuksella, kuin palveluiden heikennyksillä. Tulevan valtuuston pohdittavaksi voisikin tulla talouden tasapainotukseen mm. maltillinen veron korottaminen 0,1 %: lla jonka vaikutus esim. 40 000 € vuosituloissa on 3,0 €/kk, mutta kaupungin verokertymässä vajaa puolimiljoonaan euroa vuodessa. Hankintatoimen tulee kehittää tarjouspyyntöjen aikatalutusta, jotta saadaan useampia paikallisia tarjouksia.

Yritystoiminnan tulevaisuuden yleiskuva on positiivinen.

Jari Tervahauta

TARKASTUSLAUTAKUNTA JA TARKASTUSTOIMI

Tarkastuslautakunnan tehtävät ja kokoonpano

Tarkastuslautakunnan tehtävät ja kokoonpano Tarkastuslautakunta on kaupunginvaltuuston alainen toimielin, jonka tehtävistä on määrätty kuntalain 121 §:ssä. Lautakunnan ensisijaisena tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakuntaan kuuluvat toimikaudella 2021–2025 seuraavat yhdeksän jäsentä:

Jari Tervahauta	puheenjohtaja
Liisa Koivisto	varapuheenjohtaja
Birgit Hietanen	jäsen
Martti Kankaanranta	jäsen
Jouni Myllyneva	jäsen
Päivi Kavaluus	jäsen
Jaakko Pelimanni	jäsen
Markku Salmi	jäsen
Anne Sammallahhti	jäsen

Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut hallintosihteeri Laura Sillanpää.

Kuvasta puuttuu Liisa Koivisto, Martti Kankaanranta sekä Jouni Myllyneva.

Arviointitoiminta

Tarkastuslautakunta on arvioinut vuoden 2024 toimintaa ja taloutta määrittelemiensä arviointiperiaatteiden ja hyväksymänsä arviointisuunnitelman ja työohjelman mukaisesti. Arviointisuunnitelma käsittää lautakunnan koko toimintakauden. Työohjelma laaditaan vuosittain arviointisuunnitelman pohjalta. Tarkastuslautakunnan arviointityön painopisteenä tilivuonna 2024 olivat sivistyspalvelut, sivistyslautakunta, elämänlaatulautakunta ja Aineen taidemuseon johtokunta, sekä konserniyhteisöt ja omistajaohjaus. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota myös hyvinvointi- ja turvallisuusohjelman toimeenpanoon.

Työohjelma vuonna 2024

Kokousaika	Kokouksen §-asiat	Arviointimenetelmä/kuultavat
20.8.2024	Työohjelma ja kokousaikataulu Tilintarkastussopimus optiovuodet Tarkastuslautakunnan osavuosikatsaus 2/2024	
17.9.2024	TA2025 ja suunnitelmavuodet 2026–2027 Tilintarkastajan tarkastussuunnitelma 2024 ja painopistealueet 2025–2026 Tilintarkastussuunnitelma 2024 ja esittely suunnitelmasta – vuosittainen täsmennys Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen kulttuuri ja nuorisopuolella	Virpi Kanninen Museonjohtaja Niina Matilainen Kirjastotoimenjohtaja Titta Kallio-Seppä Museonjohtaja Katriina Rauman Nuorisotyön päällikkö Matti Keskitalo/ KPMG
22.10.2024	Koulukuljetusten tilanne Elämänlaatulautakunnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen Tarkastuslautakunnan osavuosikatsaus 3/2024	Mira Pohjanen Koulukuljetuskoordinaattori Markku Taramaa Elämänlaatulautakunnan pj Haaparannan tilintarkastajien kanssa yhteinen tapaaminen
19.11.2024	Kaupunginhallituksen vastaus tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen Teknisten palveluiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen Uusi rakentamislaki Sidonnaisuusilmoitukset	Jukka Kujala Kaupunginjohtaja Markku Vaittinen rakennustarkastaja Markus Kannala Tekninen johtaja Pipsa Maikkula Ympäristöpäällikkö
17.12.2024	Hyvinvointikoordinaattorin esittäytyminen Rajaneuvonnan esittely Käyttösuunnitelman ohje ja valmistelu tarkastuslautakunnassa Tilintarkastajan väliraportti	Jenny Järvinen Hyvinvointikoordinaattori Riikka Juntti Koordinaattori Rajaneuvonta Matti Keskitalo/ KPMG
21.1.2025	Käyttösuunnitelman käsittely ja hyväksyminen Tarkastuslautakunnan kokoukset sekä pöytäkirjojen laatiminen, tarkastaminen ja nähtävänä pitäminen sekä asioiden esittely vuonna 2025 Sivistyspalveluiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	Marko Kaarlela Lukion rehtori Tarja Hooli Kansalaisopisto Tarja Konola-Jokinen Sivistystoimenjohtaja
24.2.2025	Lautakunnan tilinpäätöksen laadinta Arviointikertomuksen sisällön suunnittelu Keskushallinnon toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen Tulevat hankkeet ja suunnitelmat Matkailun tilanne	Sampo Kangastalo Kehitysjohtaja Anni Lamomprom Matkailukoordinaattori Tero Siivola Business Tornion toimitusjohtaja

11.3.2025	Arviointikertomuksen sisällön valmistelu	
18.3.2025	Tarkastuslautakunnan tilinpäätös Arviointikertomuksen sisällön valmistelu Tilinpäätös 2024; toteutuminen ja haasteet Henkilöstöraportti Sidonnaisuusilmoitukset	Talous- ja rahoitusjohtaja Hanna Hepola Henkilöstöpäällikkö Elisa Parkkila
25.3.2025	Arviointikertomuksen sisällön valmistelu	
1.4.2025	Arviointikertomuksen sisällön valmistelu	
10.4.2025	Arviointikertomuksen sisällön valmistelu	
22.4.2025	Tilinpäätös 2024 Tarkastuslautakunnan osavuositarkastus 1/2025 Arviointikertomuksen sisällön valmistelu	
20.5.2025	Tilintarkastajan loppuraportti Tilintarkastuskertomuksen käsittely (TP2024 vastuuvapaus valtuustolle) Arviointikertomuksen hyväksyminen	Tilintarkastaja Matti Keskitalo, KPMG Oy Ab

Tarkastuslautakunta on seurannut ja arvioinut kaupungin toiminnassa, palveluissa ja ympäristössä tapahtuneita muutoksia vastuullisilta viranhaltijoilta ja muutamilta luottamushenkilöiltä saatujen informaatioiden perusteella ja seuraamalla toimielinten päätöksentekoa. Kuntalaistentytytyväisyyttä palveluihin on seurattu eri hallintokuntien keräämien ja lautakunnalle esiteltyjen palautteiden avulla sekä mm. median kautta.

Tarkastuslautakunnassa Jari Tervahauta teknisten palvelujen lautakunnan jäsenenä, Liisa Koivisto teknisten palvelujen lautakunnan jäsenenä sekä Meri-Lapin ympäristölautakunnan ja joukkoliikennejaoston varajäsenenä, Birgit Hietanen sivistyslautakunnan varajäsenenä, Anne Sammallahdi Meri-Lapin ympäristölautakunnan ja joukkoliikennejaoston jäsenenä ja Jouni Myllyneva sivistyslautakunnan jäsenenä, eivät esteellisinä ole osallistuneet kyseisten toimielinten arviointiin.

Tarkastustoiminta

Tornion kaupungin ja sen tytäryhtiöiden tilintarkastusyhtiönä on toiminut vuodesta 2018 alkaen KPMG Oy Ab.

Tilikauden 2024 tilintarkastukseen ovat osallistuneet päävastuullinen tilintarkastaja JHT, KHT Matti Keskitalo sekä avustavina tilintarkastajina Niko Mykkälä, Niko Vallo, Ville Latva, sekä IT-tarkastaja Eemi Dolk. KPMG on tarkastanut myös kaupunkikonsernin merkittävimmät tytäryhteisöt ja osan

osakkuusyhtiöistä. Tilintarkastaja Matti Keskitalo on raportoinut tilivuoden 2024 tarkastusta yhdellä väliraportilla 17.12.2024 sekä loppuraportilla ja tilintarkastuskertomuksella 20.5.2024.

Sidonnaisuusilmoitusten ilmoittamisvelvollisuuden valvonta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi.

Tarkastuslautakunta merkitsi tiedoksi luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden antamat sidonnaisuusilmoitukset kokouksessaan 19.11.2024 ja 18.3.2025. Kaupunginvaltuuston tietoon sidonnaisuusilmoitukset vietiin 9.12.2024 ja 28.4.2025.

Kuva: Tornion kaupunki

TORNION KAUPUNGIN JOHTAMIS- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄN PERIAATTEET

Kaupungin johtaminen perustuu kaupunkistrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin. Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta, käyttää kaupungin päätösvaltaa ja siirtää kaupungin päätösvaltaa hallintosäännön määräyksillä.

Valtuusto päättää kuntalain 14 §:n mukaan omistajaohjauksen periaatteista. Omistajaohjauksen periaatteet ovat luonteeltaan pysyviä toimintaperiaatteita, jotka määrittelevät sen, miten kunnan omistamia yhtiöitä johdetaan, ohjataan ja valvotaan.

Kuntalain 46 §:n mukaan omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä aktiivisesti myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Kaupungin omistajaohjausta toteutetaan kaupunkistrategian, omistajapolitiikan ja konserniohjeiden mukaisesti sekä yhteisöille asetettavilla tavoitteilla.

Vastuullisen toiminnan, hyvän hallintotavan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet ja vaatimukset on keskeisiltä osiltaan määritelty kaupunginvaltuuston erikseen hyväksymissä hallintosäännössä, toimintaperiaatteissa sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteissa. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kaupungin ja kaupunkikonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää, päätöksentekoa sekä strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua ja seurantaa, poikkeamiin reagointia ja suoriutumisen arviointia.

Toimialat seuraavat lakien ja säädännön muutoksia ja ylläpitävät johtamista ohjaavat periaatteet, kaupunkistrategian ja muun ohjeistuksen kaupunkia koskevan säädännön vaatimusten mukaisina.

Kuva: Tornion kaupunki

Keskushallintopalvelut

Huolehtii ja vastata kaupunginhallituksen ja keskusvaalilautakunnan päätösvaltaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta. Keskushallintopalvelut -toimialalla ja palvelualueella on neljä palveluyksikköä: hallinto- ja kehittämispalvelut, henkilöstö- ja työllisyyspalvelut, talous- ja hankintapalvelut sekä tietohallintopalvelut. Keskushallintopalveluiden toimialajohtaja on kehitysjohtaja.

Toimialan toimintaperiaatteita ovat: Rohkea, turvallinen, kestävä
Toimialan visio: Kunnallishallinnon asiantuntija ja rajat ylittävän yhteistyön taitaja.

Painopistealueet 2024:

1. Meri-Lapin työllisyysalueen valmistelu
2. Tornion kaupungin organisaation uudistaminen
3. Tornion digitiekartan laatiminen
4. Työnantajakuvan kirkastaminen
5. Vuonna 2023 päivitettyjen omistajapoliittisten linjausten toimeenpano.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Työllisyysalueen valmistelu onnistui
Kaupungin organisaatio uudistus eteni hyväksymiseen
Digikartan laatiminen toteutui suunnitelman mukaisesti
Työnantajakuvaa saatiin kirkastettua

Kehitettävää

Hankinnan tarkastelu
Kylän tilanne infra, tietoliikenne ja tienhoito

Hyvinvointi- ja turvallisuusohjelman 2021–2025 tavoitteet ja kehittämiskohteet

Laajan hyvinvointikertomustyön laadinta on ajankohtainen valtuustokauden vaihtumisen myötä. Laaja hyvinvointikertomustyö laaditaan koko valtuustokaudesta 2021–2025. Laajassa hyvinvointikertomustyössä arvioidaan valtuustokauden tavoitteiden ja toimenpiteiden täyttymistä ja uuden valtuuston myötä laaditaan uusi seuraavan valtuustokauden hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma.

Hyvinvointikertomuksessa toimenpiteet ovat nostoja toimialojen työstä, tarkemmin toimenpiteiden toteutuminen on kirjattu tilinpäätöksen toimialakohtaisiin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisraportteihin. Nostojen tarkoitus on ilmaista hyvinvointityön laaja-alaista, suunnitelmallista ja poikkihallinnollista luonnetta. Huomioitavaa, että useat toimenpiteet kohdistuvat samanaikaisesti useampaan kehittämiskohteeseen, eli esimerkiksi tunne ja turvataitojen opetus toimii paitsi syrjäytymisen ehkäisyyn, myös osallisuutta vahvistavana toimenpiteenä. Keskushallintopalvelujen roolina hytetty -työssä on kirjattujen toimenpiteiden ohella laaja-alainen koordinaatio, hyvinvointitiedon keruu, analysointi ja vieminen päätöksenteon tueksi kaupunkistrategian toimeenpanossa. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman painopisteet ja niiden puitteissa erityisesti seurattavat ilmiöt ovat olleet valtuustokaudella seuraavat:

PAINOPISTE VUOSILLE 2021–2025: HYVINVOIVA JA OSALLISTUVA TORNIOINEN

1. HYVINVOINTIA, TERVEYTTÄ JA TURVALLISUUTTA EDISTÄVÄT ELINTAVAT JA TOIMINTA

- Perheiden elintapojen tuki
- Syrjäytymisen ehkäisy
- Elintapasairauksien ehkäisy

2. KOKEMUS OSALLISUUDESTA HYVINVOINNIN TUKENA

- Lasten ja nuorten osallisuustilaisuudet
- Neuvostojen vahvempi rooli hyvinvointityössä
- Urheiluseurojen osallistaminen esim. seuraparlamentti
- Ennakkovaikutusten arviointi osana päätöksentekoa

3. OMAEHTOISEEN HYVINVOINNIN EDISTÄMISEEN KANNUSTAVAT, VIIHTYISÄT JA TURVALLISET ELIN- JA TOIMINTAYMPÄRISTÖT

- Kaikille soveltuvat ja turvalliset liikuntapaikat ja -reitit
- Kulttuurihyvinvoinnin näkyvä rooli
- Ikääntyneiden asumisturvallisuus
- Ehkäisevä päihdetyö
- Toimintaympäristöjen esteettömyys ja esteettisyys

Nostoja vuonna 2024 tehdyistä toimenpiteistä:

Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät elintavat ja toimintaan liittyviä toimenpiteitä ovat olleet:

- Yhteisölliseen opiskeluhooltoon peruskouluissa on panostettu OKM:n valtionavustuksen tuella.
- Vuoden 2024 aikana on jatkettu Unicefin lapsiystävällinen kunta -malliin hakemisprosessia tehtävään nimetyn koordinaattorin sekä työryhmän toimesta.
- Varhaiskasvatuksessa on panostettu elintapojen tukeen kohdentamalla toimenpiteitä ravitsemuskasvatuksen laadun parantamiseen ja yleisesti elintapoja tukevien menetelmien käyttöönottoon.

-Varhaiskasvatuksessa on laadittu lisäksi toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Varhaiskasvatuksessa on aktiivisesti koulutettu ja otettu käyttöön Sydänliiton Neuvokas perhe menetelmä, jolla tuetaan kokonaisvaltaisesti perheitä ja lapsia hyvissä elintavoissa ja arjessa.

- Varhaiskasvatus on mukana valtakunnallisessa Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmassa ja varhaiskasvatukseen on ollut hankerahoituksella palkattuna liikuntakoordinaattori 2024.

- Vuonna 2024 aloitettiin Liikettä kouluun! -hanke, jossa kehitettiin liikuntaneuvonnan ja Move! -mittausten polku, sekä luodaan kouluympäristöstä liikunnallisempi.

- Opetuksen puolella tehtyjä toimenpiteitä ovat olleet oppilashuollon hanke 2024–25, jossa jalkautetaan hyvinvoinnin vuosikelloa. Oppilaat osallistuivat myös kouluruokailukyselyyn, joka on viimeksi toteutettu 2024 syksyllä.

Kokemus osallisuudesta hyvinvoinnin tukena toimenpiteitä ovat olleet:

-Seuraparlamentti liikuntaseuroille on käynnistynyt.

- Vuonna 2024 osallistuva budjetointi toteutettiin suunnitellusti. Osallistuvalla budjetoinnilla toteutettiin koirapuisto Kokkokankaalle.

- vaikuttamistoimielimien vahvempaan rooliin on panostettu ja ikäihmisten neuvosto ja vammaisneuvosto kokoustavat säännöllisesti.

- Harrastuskalenteri on luotu ja se löytyy kaupungin sivuilta.

-infran kunnostuksessa iso panostus on tehty Pohjan stadionin remonttiin.

-Kivirannan ja Hannulan koulun piha-alueiden kunnostus on aloitettu. Lisäksi Rajakartanon korjaustyöt ovat käynnissä.

Omaehtoiseen hyvinvoinnin edistämiseen kannustavat, viihtyisät ja turvalliset elin- ja toimintaympäristöön liittyvät toimenpiteet ovat olleet:

-Nuorisotoimi myös toteuttaa vuosittain päihdekyselyt 7–9. luokkalaisille. Lisäksi ehkäisevän päihdetyön viikolla syksyisin on järjestetty kampanjoita ja tapahtumia.

- Ehkäisevän päihdetyön sivut on päivityksen alla niin, että kaikki ikäryhmät ja väestöryhmät on edustettuina.

-Liikkuvien kulttuuripalveluiden tarjonta mm kouluille ja varhaiskasvatukseen.

- Ehkäisevän päihdetyön INFO-ryhmä on kokoontunut säännöllisesti.

- Ikääntyneille on järjestetty erityisliikunnan ryhmiä ja kutsuohjattu palveluliikenne on ollut toiminnassa.

- Karungin urheilutalon rakentamisen osalta on tehty tilojen esteettömyyskartoitus.

Henkilöstöjaosto

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii henkilöstöjaosto. Henkilöstöjaoston tehtävänä on kaupungille työnantajana kuuluvien henkilöstöasioiden käsitteleminen.

Henkilöstöjaoston tehtävät

Henkilöstöjaosto vastaa henkilöstöstrategian valmistelusta, hyväksyy kaupungin henkilöstön koulutussuunnitelman. Päättää kaupungin palveluksessa olevan henkilöstön palkkauksen yleisperusteista voimassa olevien sopimusten mukaan, päättää virka- ja työehtosopimusten täytäntöönpanosta ja soveltamisesta, käy paikallisneuvottelut, antaa ohjeet tai määräykset niiden käymiseksi ja hyväksyy paikalliset virka- ja työehtosopimukset sekä päättää harkinnanvaraisesta palkkauksesta muiden kuin kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen valitsemien johtavien viranhaltijoiden osalta.

Henkilöstöjaosto määrittelee johtavassa ja itsenäisessä asemassa olevat sekä työnantajaa edustavat viran- ja toimenhaltijat, vastaa kaupungin yhteistoimintamenettelystä. Päättää kaupungin työsuojelutoiminnan järjestämisestä ja kehittämisestä yhteistyössä kaupungin työsuojeluelinten ja työsuojeluviranomaisen kanssa, vastaa työhyvinvoinnista ja henkilöstöpalveluista, hyväksyy henkilöstöä koskevat suositussopimukset ja toimintaohjeet sekä paikalliset etuudet ja oikeudet ja vastaa kaupungin työllistämisasioiden hoidosta. Päättää ammattiyhdistystoimintaan osallistumisesta ja ammattialalisten ja vuosisidonnaisten osien myöntämisestä.

Henkilöstöjaostolle asiat esittelee henkilöstöpäällikkö.

Kaupungin henkilöstö

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt henkilöstöohjelman vuosille 2021–2025. Tornion kaupunki tavoittelee asemaa Lapin vetovoimaisimpana kuntatyönantajana. Henkilöstöohjelman tavoitteet 2024 ovat sisäisen työnantajakuvan kehittäminen, henkilöstölähtöinen lähijohtaminen ja suunnitelmallinen työhyvinvoinnin kehittäminen.

Tornion kaupungin organisaatio koostuu luottamushenkilöorganisaatiosta sekä virasto-organisaatiosta, joka jakautuu toimialoihin, palvelualueisiin ja palveluyksiköihin. Henkilöstön määrä on arvioitu vuosittain 31.12 tilanteen mukaan. Kokonaishenkilöstömäärä 31.12.2024 oli 976, joista vakinaisessa palvelussuhteessa oli 694 henkilöä, määräaikaissä palvelussuhteessa 270 henkilöä, ja työllistettyjä 12 henkilöä. Vakituisten henkilöiden kasvoi 19 henkilöllä, määräaikaisen henkilöstön määrä kasvoi 12 henkilöllä ja työllistettyjen määrä väheni 6 henkilöllä verrattuna vuoteen 2023.

Henkilöstön ja työhyvinvoinnin kehittämishankkeet vuonna 2024

Työ edellä – työ hyvinvointia tukien –hanke yhdessä Coronarian kanssa. Hanke kestää vuoden. Pää tavoitteena on vähentää pitkittyneitä sairauspoissaoloja kehittämällä keinoja pysyä työssä, kun työntekijän työkyky on heikentynyt. Hankkeelle on saatu Keva:lta Työelämän kehittämisrahaa 15 000eur. Hankkeista on tärkeää tiedottaa henkilökunnalle.

Sivistyspalvelut

Sivistyspalveluiden tehtävänä on johtaa, tuottaa ja kehittää monipuolisia sivistyspalveluja lähtökohtanaan kuntalaisten tarpeet koko eliniän ajaksi. Sivistyspalveluiden toimialalla on kolme toimielintä; sivistyslautakunta, johon kuuluvat varhaiskasvatus, peruskoulutus sekä nuorten ja aikuisten koulutus; elämänlaatulautakunta, johon kuuluvat kulttuuri, nuoriso ja liikunta sekä Aineen taidemuseon johtokunta.

Talouden tavoitteiden toteutuminen

Sivistyspalveluiden kaikkien lautakuntien tavoitteet toteutuvat talousarvion puitteissa. Sivistyspalvelut on kokonaisuudessaan toteuttanut talousarviota, toimintakatteen ollessa –50 089 463 eur alijäämäinen (-2,4 % alle talousarvion).

Toiminnasta 2024

Sivistystoimen työtyytyväisyys on kokonaisuutena hyvä. Uusi hallintosääntö auttoi rekrytointeja. Uusia, päteviä, opettajia on saatu nopeasti sitoutettua Tornion kaupungin työntekijöiksi. Kouluihin palkattiin koulunkäynninohjaajia ja vartijoita. Uudesta päiväkodista tehtiin päätös. Liikuntatoimessa käynnistettiin ikääntyvien liikuntaan keskikaupungilla "Solekko Tehä"- hanke. Liikuntaneuvontaa ja -ohjausta ikääntyville.

Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta vastaa varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perus- ja lukio-opetuksen järjestämisestä.

Talouden tavoitteiden toteutuminen

Ulkoiset toimintatuotot jäivät yhteensä -12,5 % alle talousarvion.

Pakolaisten toimeentulokorvaukset toteutuivat noin -207 000 eur ennakoitua vähäisempinä ja kotikuntakorvaukset noin –216 942 eur pienempinä kuin oli ennakoitu.

Maksutuotoissa päivähoitomaksut (+23,8 %) ja opetustoiminnan sekä kulttuuritoimen maksut (+25%) toteutuivat ennakoitua suurempina. Tuet ja avustukset jäivät -8,5 % alle talousarvion. Hankerahoitusta saatiin vähemmän kuin oli ennakoitu.

Ulkoiset henkilöstökulut alittivat -1,2% talousarvion. Rekrytoinnit tehtiin loppuvuodesta ja erilliskorvaukset toteutuivat ennakoitua pienempinä.

Vuokrissa talousarvion ylitys johtui varhaiskasvatukseen vuokratusta sähkötalon kustannuksista sekä iltapäiväkerhotoimintaan vuokratusta tilasta Tornion Vuokra-asunnot Oy: ltä.

Kokonaisuutena sivistyslautakunnan alijäämä oli –43 760 734 eur (-1,0% talousarviosta).

Talouden tasapainottamisessa haasteina ovat lisääntyvä oppilashuollon tarve ja alenevat valtionosuudet ikäluokkien pienentyessä. Työkaluina tasapainottamisessa käytetään yhdysluokkia.

PAINOPISTEALUEET 2024

1. Esikoulukokeilun (Viskarikokeilu) vertailututkimus
2. Varhaiskasvatuksessa uuden päiväkodin suunnittelu
3. Alenevaan oppilasmäärään reagoiminen talousarviossa 2024
4. Oppilashuollon kehittäminen.

Perusopetuksessa panostus erityisopetuksen suhteen kohdistetaan yläkoulujen oppilaille: Raumon ns. TEPPO- ryhmä (työelämäpainotus) ja Peräpohjolan opiston ns. Rantatalon- ryhmä (koulupudokkuus uhka). Pienryhmätoiminta jatkuu ns. Sähkötalossa.

Suomen mallin harrastustoimintaa kouluihin -hankkeen jatkaminen. Oppilaiden itse valitsemaa harrastustoimintaa on ainakin yhtenä päivänä viikossa yhdistettynä koulupäivään.

Lapsiystävällinen kuntamalli on kaikkia toimialoja koskeva asia, jossa lasten ja nuorten rooli kunnassa nostetaan merkittävään rooliin.

Kotouttamiseen liittyvät tehtävät ovat sivistyslautakunnan toiminnan alaisuudessa.

Toteuma 2024

Varhaiskasvatus

Tornio on UNICEFIN Lapsiystävällinen kunta.

Viskarikokeilu jatkui kevääseen 2024 saakka.

Hyväksyttiin uuden päiväkodin rakentaminen.

Tornion ryhmäkoot ovat kunnossa (sijaisten saaminen niin varhaiskasvatukseen ja perusopetusopetukseen on edelleen haasteellista).

Tunnetaitoportaat ovat käytössä päiväkodeissa. Tasa-arvo ja kiusaamissuunnitelmat otettiin käyttöön 1.8.2024.

Henkilökunnan tiimityön kehittämistä jatkettiin edelleen.

Perusopetus

Alakoulujen niin sanottu joustoluokkien saavutettavuutta lisättiin toiminnan yhtenäistämällä. Pienryhmä- ja työelämäpainotteinen peruskoulun suorittamismahdollisuus (TEPPO) jatkui tukena yläkoulujen oppilaille.

Koulunuorisotyö on vakiintunut säännölliseksi toiminnaksi molemmille yläkouluille.

Koulukuljetusohjeistus päivitettiin tammikuussa 2024. Sovitut kuljetukset alkoivat syksyllä 2024.

Lukio

Suomessa lukioon hakeutui vuonna 2024 noin 58.5 % ikäluokasta. Torniossa Raumon koululta hakeutuminen oli 20.5 % ja Putaalta 46,9 %. Raumolta varsinkin poikien osalta hakeutuminen on vähäistä.

Lukiovaihtoehdon markkinointi yläasteella varhaisemmassa vaiheessa on tärkeä vetovoimatekijä.

Lukiolla on yhteistyötä lähikuntien, seurakunnan ja nuorisotoimen kanssa.

Tornion lukio on mukana erilaisissa kansainvälisyyttä lisäävissä hankkeissa. Hankkeiden kautta saadaan lisää kansainvälisiä kontakteja. Erasmus toiminnasta on saatu positiivisia kokemuksia. Vesien tutkimusprojekti on ollut pitkäaikainen ja suosittu kurssi jo vuodesta 1998 alkaen.

Taito- ja taideaineet tulevat mukaan ylioppilaskirjoituksiin 2027.

Haasteena on opettajien sijaisten saaminen, lukion ympäristön liikennejärjestelyt (Kirkkokadun turvallisuus, pysäköinti, jättö ja haku) sekä tietokoneiden leasing- sopimukset (opiskelijoilla ei ole mahdollisuutta ostaa konetta itselleen)

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Talous on tasapainottunut.

Varhaiskasvatus on pystytty järjestämään lain ja asetusten mukaisesti.

Vakituisissa toimissa on pätevä henkilöstö.

Uusi henkilöstön rekrytointimalli on tuottanut tulosta ja helpottanut rekrytointia paljon.

Tiimityön kehittäminen ja koulutus.

Työtyytyväisyys on hyvällä tasolla, asioihin pystytään reagoimaan hyvin.

Perusopetuksessa asiallinen ryhmä koko on pystytty toteuttamaan.

Yhdysluokkien järjestely on ollut onnistunut.

Metka- hanke, samoin työelämään valmistava Teppo- ryhmä koulutus.

Lukion kansainvälisyys, erityisopetuksen kehittäminen sekä opettajayhteistyö lähikuntien kanssa.

Ikääntyvien liikunnan "Solekko Tehä"- hanke. Liikuntaneuvontaa ja -ohjausta.

Kehitettävää

Sijaisten rekrytointi.

Koulukuljetusten koordinoinnin edelleen kehittäminen.

Pohdittavaksi

Kiusaamisen ennaltaehkäisyn jatkokehittäminen ja väkivallan uhkaan vastaaminen.

Johtamiseen ja esihenkilötyöhön on edelleen kiinnitettävä ajankäytöllistä huomiota

Erityisen tuen kasvuun vastaaminen myös tulevaisuudessa.

Elämänlaatulautakunta

Elämänlaatulautakunnan tehtäviin kuuluvat kulttuuri-, kirjasto-, museo-, liikunta- ja nuorisotoiminnan palvelut sekä kansalaisopistossa annettava opetus ja kehittäminen.

Painopistealueet 2024

1. Hyvinvoinnin- ja terveyden tukeminen (HYTE) kertoimiin panostaminen
2. Kaupunki pyrkii madaltamaan kulttuurin osallistumisen kynnystä
3. Lasten ja nuorten liikkumisen kynnyksen madaltaminen
4. Kaupunki järjestää kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille (METKA- hanke)
5. Nuoristoimi hakee kehittämisavustusta nuorten liikkumista ja luonto ja ympäristösuhdetta edistävään hankkeeseen
6. Nuorisotoimi ja kansalaisopisto panostavat uusien kuntalaisten saavuttamiseen ja ennaltaehkäiseviin toimiin syrjäytymisen ehkäisyyn ja hyvinvointivajeen paikkaamiseksi
7. Rantakadun kulttuurisataman kehittämistyön jatkaminen
8. Kirjastossa panostetaan lukemiseen innostamisessa ja sosiaalisiin tapahtumiin
9. Aineen taidemuseon toiminta on osa yhä useamman kuntalaisen arkea ja elämää
10. Luodaan ja kehitetään saavutettavia ja inklusiivisia toimintatapoja.
11. Tehdään rajat ylittävää yhteistyötä.
12. Tuetaan ja tuodaan esille pohjoista taidetta ja kulttuuria.
13. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimisto järjestää ja välittää korkeatasoisia kulttuuri- ja taidetilaisuuksia sekä luo edellytyksiä omaehtoisille kulttuuriharrastuksille sekä tarjoaa tukea ja tiloja tapahtumille, näyttelyille ja harrastustoiminnalle. Toiminnassa otetaan huomioon eri ikäiset, eri kulttuurilajeista kiinnostuneet, eri puolilla kaupunkia ja maaseutua asuvat torniolaiset.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Kaikukorttien käyttäjämäärä on noussut.

Yli-Perттulan säätiön avustuksen myötä on viety kulttuuria Tornion vanhusyksiköihin ja kouluihin. 82 tapahtumaa/konserttia & esitystä, joissa on tavoitettu 14 000 kävijää.

Kehitettävää

Rantakadun- ja Åströmin puiston alueen kehitys- ja teknisentyön jatkaminen.

Viedä kulttuuria eri kohderyhmille ja järjestää mahdollisimman paljon ilmaisia esityksiä.

Kulttuuritoimistolla/elämänlaatu palveluilla olisi tarvetta omaan tiedottajaan

Pohdittavaksi

Miten tuoda näkyvämmäksi yhteistyökumppaneiden kanssa toteutettuja hankkeita.

Kuva: Päivi Kavaluus

Kirjasto

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Tiedottaminen kehittynyt mm. somepostausten, kotisivuille tehtyjen lisäysten ja fyysisen mainonnan muodossa.

Hyvin käyntiin lähtenyt Lapin malliin –hanke, jossa myös kirjastoauto mukana.

Lukutaitotyö nuorisoyhteistyön raamien luomiselle.

Kirjavinkkaukset ja lukemisen hyödyistä kertominen kouluilla.

Rauhalliset tilat keskittymistä vaativaa opiskelua varten.

Lappian uusien opiskeloiden ryhmäyttämistapahtuma

Kehitettävä

Palvelujen jatkuva tiedottamisen kehittäminen

Pohdittavaksi

Itsepalvelun lisääminen entisestään ja verkkokirjaston käytön lisääminen.

Tornionlaakson museo

Tornionlaakson museo esittelee Tornionlaakson kulttuuria ja historiaa Suomen ja Ruotsin rajan molemmin puolin.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Saavutettiin kaikkien aikojen kävijäennätys.

Monipuolisella näyttely-, luento- ja tapahtumatarjonnalla saavutettiin museolle uusia kävijäryhmiä.

Ruotsin ISOF ja Suomen Museovirasto tekivät päätökset hakea Tornionjoen lippokalastuskulttuuria Unescon aineettoman kulttuuriperinnön listalle. Valmisteltiin Interreg Aurora -hankehakemusta hakuprosessia tukemaan.

Palkattiin Tornion ja Haaparannan yhteinen kulttuuriperintökoordinaattori sekä vakituisen korjausrakentamisen asiantuntija.

MIP-kulttuuriympäristötietojärjestelmän täydentäminen ja avaaminen.

Pohdittavaksi

Vuosi 2024 on museon 110-toimintavuosi ja samalla tulee täyteen 10 vuotta Haaparannan ja Tornion yhteisenä museona.

Liikuntatoimi

Tornion kaupunki tarjoaa erittäin monipuoliset mahdollisuudet ohjattuun ulkoiluun, liikuntaan ja urheiluun lapsille, nuorille, aikuisille ja senioreille.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Vauvauintikurssit ovat alusta asti olleet heti täynnä
Stadionin tekonurmi saatu valmiiksi.
METKA-hanke onnistunut hyvin kouluilla.

Kehitettävää

Perustaa välinelainaamo Torniolaisille, josta saa ilmaiseksi lainata talviurheilu- ja kesäurheiluvälineitä.
Puuluodon urheilukeskuksen ja stadionin kehittäminen kesä- sekä talviurheiluun.

Pohdittavaksi

Miten taataan riittävä ammattitaitoinen henkilökunta mm. yllättävien sairaustapauksien tai muiden poissaolojen sattuessa.
Olisiko tarvetta uimahallille perustaa kokonaan oma sosiaalisen median kanava.

Aineen taidemuseon johtokunta

Aineen taidemuseon johtokunta vastaa taidemuseotoiminnasta yhdessä Aineen Kuvataidesäätiön kanssa yhteistyösopimuksen mukaisesti. Taidemuseo tekee taidekasvatustyötä työpajojen ja tapahtumien muodossa.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Aineen taidemuseon yleisötyö ja taidekasvatustyö on kattavaa ja kaikki ikäluokat tavoittavaa. Toiminnan määrä ja kattavuus on kärjessä museoiden valtakunnallisessa vertailussa. Inklusio toteutuu jalkautuvan taidekasvatustyön kautta, jossa toiminta voidaan viedä paikan päälle heille, joille pääsy taidemuseoon on vaikeaa.
Digitaalisen kokoelmatyön kehittämiseksi henkilöstöä on osallistunut mm. Kokoelmahallintaohjelman koulutuksiin. Myös henkilöstön osaamisen kehittämiseksi on hankittu uusia digitaalisia ohjelmistoja.
Henkilöstön osaamiseen ja hyvinvointiin on kiinnitetty huomiota erilaisin toimin.
Kävijämäärät ovat kasvussa.

Aineen taidemuseon kehittämä taidekasvatuksen jalkautuva taidemalli mahdollistaa taide ja kulttuuritarjonnan saatavuuden vietyä paikanpäälle osallistujien luo.
Monipuolisten tapahtumien järjestäminen alueen eri toimijoiden ja yhdistysten kanssa.

Nuorisotoimi

Nuorisotyö tukee ja mahdollistaa nuorten omaehtoista toimintaa ja tarjoaa mielekkäitä yhteistyöllisiä vaihtoehtoja.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Erilaisia tapahtumia ja retkiä mm. Nuorten Shake that jazz.
METTÄ-hanke
Koulun nuorisotyön hanke
Kerhotoiminta
Kaikilla nuorisotiloilla on ollut paljon kävijöitä.
Työyhteisö hyvin toimiva.

Kehitettävää

Sisäisen viestinnän kehittäminen ja konfliktien käsittelykyky koko työyhteisössä.
Työnajankäyttö ja sen sisällyttäminen työaikaan.
Enemmän koulutuksia työnantajan puolelta.
Ankkuri-toiminnan takaisin saaminen.

Pohdittavaksi

Miten ennaltaehkäisevää päihdetyötä tehdään jatkossa?
Miten saadaan aikuiset/vanhemmat mukaan lasten- ja nuorten toimintaan?

Kansalaisopisto

Kansalaisopisto vastaa yhteiskunnan tarpeisiin parantamalla aikuiskoulutuksen oppijoiden avaintaitoja ja edistää heikommassa asemassa olevien oppijoiden osallisuutta.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Opiskelijamäärä on noussut edellisvuodesta.
Maaseutualueen kurssitarjonta lisääntynyt.

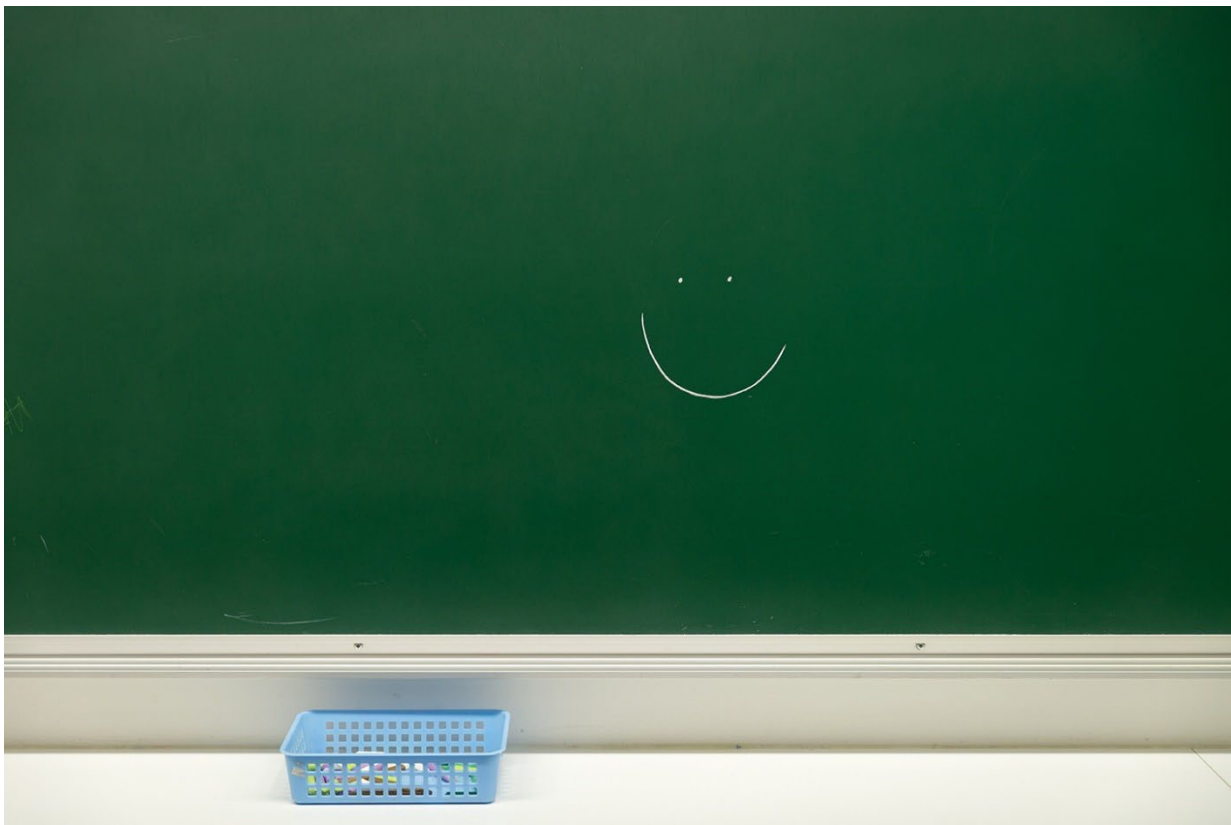
Opettajakoulutus opintopistekurssien suunnitteluun ja arviointiin.
Kurssitoiveet ja –ideat toteutettu pääsääntöisesti.
Opisto-opo toiminta on toteutunut.

Kehitettävää

Pätevien opettajien saaminen.
Tiettyjen asiakasryhmien tavoittaminen.
Opetustilojen puute ja esteettömyys.
Tiedottaminen ja markkinointi eri kanavilla

Pohdittavaksi

Miten taataan kurssitarjonta rahoitusten vähentyessä.

Kuva: Tornion kaupunki

Tekniset palvelut

Toimialan toiminta-ajatuksena on ylläpitää ja edistää elinympäristön turvallisuutta, terveellisyttä ja virikkeellisyttä. Toimialan visiona on olla yhteistyökykyinen elinympäristön kehittäjä, kestävä kehitys, jatkuva uudistuminen, asiakaslähteisyys, avoimuus ja turvallisuus.

Toimialan toimielimiä ovat Teknisten palvelujen lautakunta, Meri-Lapin ympäristölautakunta, Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto, Perämeren Jätelautakunta.

Talouden tavoitteiden toteutumine

Teknisten palvelujen toimialan talousarviokokonaisuus koostuu kolmen lautakunnan summasta, teknisten palvelujen lautakunta, Meri-Lapin ympäristölautakunta ja Perämeren jätelautakunta. Kaikkien lautakuntien osalta voidaan todeta toiminnan toteutuneen hyväksytyn talousarvion puitteissa. toimintatuotot ovat hieman ylittyneet ja myös toimintamenot hieman alittuneet, jolloin toimialan nettokustannusten toteuma on toteutunut talousarviota Pienempänä. Lautakuntakohteisissa raporteissa on avattu kunkin lautakunnan

Teknisten palvelujen lautakunta

Toimielimen tehtävä: Infra- ja kiinteistöomaisuuden kehittäminen ja ylläpito sekä maankäytön suunnittelu ja mittaukset.

Painopistealueet 2024

1. Yleiskaavan päivitystyö
2. Uusiutuvan energian tuotannon edellyttämä maankäytön suunnittelu
3. Investointiohjelman mukaiset katujen saneeraukset yhteistyössä konserniyhtiöiden kanssa.
4. Asemakaava-alueen täydennysrakentaminen.
5. Ratahankkeiden edistäminen.
6. Kaupungin ilmastotavoitteiden määrittäminen sekä toimenpiteiden kartoitus tavoitteisiin pääsemiseksi.
7. Energiatehokkuuden edistäminen.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Yleiskaavan päivitystyön käynnistys.
Uusien energiamuotojen edellyttämien hankkeiden maankäytön suunnittelu.
Karungin urheilutalon rakennustyön aloitus.
Pohjan stadionin tekonurmen rakentaminen.

Kehitettävää

Teknisten palvelujen lautakunnan ja hankintatoimen yhteistyön parantaminen lähinnä hankintojen kilpailuttamisissa riittävällä aikataulutuksella.

Maatuvien purojen ja putaiden ennallistaminen virkistys- ja retkeilykäyttöön.

Lautakunnan on huolehdittava kaupungin metsäomaisuuksien hoidosta ajankohtaisen metsätaloussuunnitelman mukaisesti riippumatta odotusarvoista/toiveista niille kenties tulevaisuudessa aiotuista tuulivoimapuistoista tai muista energian tuotantolaitoksista.

Pohdittavaksi

Seuraavalla 5-vuotiskaudella käynnistää mereen laskevien Tornionjoen sivuhaarojen ennallistamisen suunnittelu ja aikatauluttaminen.

Kuusiluodon saaren hankkimisen suunnittelu ostamalla/vaihtamalla kaupungin omistukseen ja kehittää siitä kuntalaisille upea merellinen retkeily/virkistys kohde.

Meri-Lapin ympäristölautakunta sekä ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto

Meri-Lapin ympäristölautakunta vastaa Tornion ja Keminmaan ympäristösuojelun sekä rakennusvalvonnan tehtävät.

Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto vastaa Tornion, Kemin, Keminmaan, Tervolan ja Simon eläinlääkintähuollon, terveysvalvonnan ja joukkoliikenneviranomaisen tehtävistä.

Toimintaympäristön muutos 2024–2025. Hyvinvointialueen selvityksessä aiemman ehdotuksen mukaan kuntien nykyisin hoitamat ympäristöterveydenhuollon tehtävät siirrettäisiin hyvinvointialueille 1.1.2026. Nykyisessä hallitusohjelmassa on todettu, ettei kuntien tehtäviä siirretä tällä hallituskaudella. Rakentamislaki muuttuu 1.1.2025. Rakentamislain yhteydessä muuttuu myös maankäyttö- ja rakennuslaki. Nimeksi muuttuu alueidenkäyttölaki.

Talouden tavoitteiden toteutuminen

Ulkoiset toimintatuotot toteutuivat talousarviota suurempina 9,3 %. Ulkoisissa tuloissa keskeisin on muiden yhteistoimintakuntien maksuosuudet, jotka toteutuivat aiheuttamisperiaatteella talousarviovaiheessa arvioitua suurempina. Lisäksi maksutuotoissa ympäristöterveysvalvonnan valvontamaksut ylittivät talousarvion. Hieman ylitystä tuloissa oli myös eläinlääkinnän klinikkamaksuissa.

Ulkoiset toimintakulut jäivät alle talousarvion 3,2 % alle talousarvion. Keskeisimpänä syynä ovat sähköisiin lupapalveluihin liittyvien ICT-palvelujen vähäisempi tarve sekä asiantuntijapalvelujen vähäisempi käyttö. Asiantuntijapalveluille ympäristötoimessa vuosittain varataan määrärahaa arvaamattomien tilanteiden asiantuntija-apua varten, eikä vastaavaa tarvetta toimintavuonna ole ollut.

Meri-Lapin ympäristölautakunnan talous on toteutunut kokonaisuudessaan talousarvion mukaisesti. Tulojen ylityksen ja menojen alituksen myötä toimintakate on talousarviota parempi.

Painopistealueet 2024

1. Tornion ilmastosuunnitelman laadinta
2. Ympäristönsuojelun sähköisen asioinnin käyttöönotto.
3. Rakennusvalvonnan arkiston digitointi
4. Uuden eläinlääkinnän toimitilan käyttöönotto Torniossa

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Talousarviotavoitteet toteutuivat suunnitellulla tavalla.
Eläinlääkäreiden virat on täytetty.

Kehitettävää

Resurssien lisääminen
Haja-asutuksen jätevesikuormituksen vähentäminen.

Pohdittavaksi

Ilmastosuunnitelmaan kiinnitettävä huomiota: liikenne, energia, kestävä kehitys ja ruokajärjestelmä

Perämeren jätelautakunta

Perämeren jätelautakunnan tehtävä on yhteistyökuntien (Tornio, Kemi, Keminmaa, Tervola ja Ylitornio) jätehuollon toimeenpanon viranomaistehtävät.

Talouden tavoitteiden toteutuminen

Viime vuonna henkilöstövaihdoksen takia kulut jäivät hieman arvioitua alhaisemmiksi, lisäksi talousarviossa oli varauduttu asiantuntijapalveluihin, joihin ei ollutkaan toimintavuoden aikana tarvetta.

Vastaavasti laskutus jäi talousarviota pienemmäksi, joka näkyy tuloksen alittumisena. Toimintatuotot 142 652 €. Toimintakulut –142 652 €, kuluvan vuoden toimintakate oli 0 €. Lautakunnan menot koostuivat pääosin henkilöstömenoista. Henkilöstövaihdoksen takia kulut jäivät hieman arvioitua alhaisemmiksi. Lisäksi talousarviossa on varauduttu asiantuntijapalveluihin, joita ei käytetty. Tämän takia kulujen toteuma oli noin 55 % ja vastaavasti laskutus jäi talousarviota pienemmäksi.

Painopistealueet 2024

1. Varautuminen suureen määrään kompostointi-ilmoituksia biojätteen erilliskeräyksen aloituksessa.
2. Muutokseen liittyvä tiedottaminen ja neuvonta.
3. Haja-asutusalueen jätevesiselvitys.

Toiminnalliset tavoitteet

Jätehuoltomääräyksissä on määritelty, että yli 10 000 asukkaan taajamissa on biojätteen erilliskerättävä 1.5.2024 alkaen. Perämeren jätehuolto Oy järjestää jätelautakunnan toimialueella keräyksen. Tavoitteena mahdollisimman sujuva käynnistäminen.

Jätehuoltomääräysten voimaantuloon, jätteiden lajitteluun ja erilliskeräykseen sekä kompostointiin liittyvä tiedottaminen ja neuvonta.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Toiminta on toteutunut talousarvion mukaisena, taloustilannetta seurataan säännöllisesti. Asiakaspalvelu on ollut aktiivista.

Kehitettävää

Muovinkeräyksen kehittäminen.

Kuva: Tornion kaupunki

KONSERNIYHTIÖJEN OMISTAJANOHJAUS JA VUOSITAVOTTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Konsernijaosto

Konsernijaoston tehtävänä on vastata kaupunkikonsernin ohjauksen ja konsernivalvonnan kehittämisestä ja omistajaohjauksesta. Konserniohjaus noudattaa kaupunginvaltuuston konserniohjetta, joka on hyväksytty 27.2.2023. Omistajapolitiikka on päivitetty ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.5.2023

Konsernijaoston tehtävät

Konsernijaosto seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle, nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet, antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa, vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista, nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin ja tekee tarvittaessa vaatimuksen ylimääräisen yhtiökokouksen tai vastaan koollekutsumiseksi. Kaupunginvaltuusto on Tornion kaupunkikonsernin toiminnan ylin ohjaaja, joka kuntalain 14 §:n mukaan päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista.

Konsernijaosto kokoontui vuoden 2024 aikana yhdeksän kertaa. Kokouksissa on kuultu kaikkien Tornion kaupungin tytäryhteisöjen tilannekatsauksia.

Kaupunginvaltuusto on asettanut tytäryhteisöjen talousarvio- ja toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024.

Kaupunginjohtaja vastaa konsernin taloudesta, johtamisesta ja ohjauksesta sekä omistajapolitiikasta. Talous- ja rahoitusjohtaja vastaa omistajapolitiikan valmistelusta sekä tytäryhteisöjen ja osakkuusyhteisöjen talouden seurannasta.

Tornion Energia Oy

Tornion Energia Oy:n perustehtävä on toimittaa asiakkailleen sähköä ja kaukolämpöä edullisesti, luotettavasti ja taloudellisesti.

Toiminnalliset tavoitteet

Parannetaan sähköverkon käyttövarmuutta ja suoritetaan investoinnit säävarman verkon suunnitelman mukaisesti.

Sähkön siirtohintaa säilytetään Energiamarkkinaviraston valtakunnallisessa tilastossa halvimman neljänneksen joukossa.

Asiakkaille tarjotaan edullista, toimintavarmaa sekä kilpailukykyistä kaukolämpöä. Kaukolämmön tuotannossa tavoitellaan päästötöntä tuotantoa. Kaukolämmön hinta säilytetään valtakunnallisessa tilastossa halvimmassa viidenneksessä.

Toteuma 2024

Energian jakeluverkoston toiminnan turvallisuuden varmistaminen vaati yhtiöltä taloudellista ja toiminnallista panostusta aiempaa voimakkaammin.

Siirtohinnat sijoituivat valtakunnallisessa tilastossa halvimpaan neljännekseen ja kaukolämpöhinta halvimpaan viidennekseen. Omakotitalojen osalta sijoitus ei toteudu.

Säävarman verkon rakentaminen on toteutunut suunnitellusti. (vuoteen 2028 mennessä). Investoinnit on rahoitettu tulorahoituksella.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet.
Kaukolämmön edullinen hinta on toteutunut osittain.
Fennovoiman alaskirjaus onnistui.

Kehitettävää

Biokaasulaitos odottaa edelleen ministeriön tukipäätöstä.

Tornion Vesi Oy

Tornion Vesi Oy:n toiminta-ajatuksena on toimittaa asiakkailleen hyvälaatuista vesijohtovettä kohtuullisella hinnalla. Huolehtia jätevesien johtamisesta ja käsittelystä vesiensuojelun vaatimukset ja kestävän kehityksen periaatteet huomioon ottaen.

Toiminnalliset tavoitteet

Hyvälaatuisen veden turvaaminen asiakkaille.

Häiriötön jäteveden siirto jäteveden puhdistamolle.

Vuotovesien vähentäminen.

Verkoston saneeraus suunnitelman mukaisesti.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Vesi- jätevesikuution kokonaishinta sijoittuu valtakunnallisen tilaston keskikolmannekseen, vertailuhinta 1,49% keskiarvon alapuolella.

Verkostohäiriöiden ja vuotovesien määrä vähenee ja yllättävien käyttökatkosten määrä minimoidaan.

Kaupungin pääomallainalle maksetaan sopimuksen mukainen korko.

Kehitettävää

Vuotovesien määrän minimointi.

Business Tornio Oy

Business Tornio on Tornion kaupungin ja paikallisten pk-yritysten omistama kehitysyhtiö. Se ohjaa ja opastaa paikallisia yrityksiä ja yrittäjiä yritystoiminnan käynnistämisessä, sekä auttaa toimivia yrityksiä kasvun polulla ja kansainvälistymisessä. Vastaa myös alueen kehittämishankkeiden hakemisesta ja toteuttamisesta.

Toiminta-ajatuksena on Tornion elinkeinoelämän kehittäminen ja monipuolistaminen, työllisyyden edistäminen sekä matkailupalveluiden tarjoaminen.

Toiminnalliset tavoitteet

Varmistetaan, että pysytään kansainvälisesti kiinnostavana kaupallisena keskittymänä ja hyödynnetään sijaintiamme logistisena solmukohtana raide- ja maantierahdin osalta.

Vahvistetaan teräksen ja rakentamisen klusterin kehittymistä ja menestymistä.

Suurteollisuuden kehittyminen ja kasvaminen tulevaisuuden teollisuuden kautta.

Kehitetään ja vahvistetaan matkailuvetovoimaa ja matkailun toimintaedellytyksiä.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Strategianmukaiset tavoitteet saavutettiin

Kehitettävää

Tornion yritysalueiden markkinoinnin tehostaminen.

Pohdittavaksi

Keinot matkailun vetovoiman edelleen kehittämiseksi käytännössä.

Tornion Vuokra-asunnot Oy, Tornion Krunni Oy, Tornion Palveluasunnot Oy

Nämä kolme Tornion kaupungin tytäryhtiötä tuottavat torniolaisille asumispalveluja. Tornion Vuokra-asunnot Oy, Tornion Palveluasunnot Oy ja Tornion Krunni Oy ovat kokonaisuus asuntojen vuokrauspalveluissa ja kunnossapidossa. Olemassa oleva malli eli kolmen yhtiön olemassaolo on perusteltua veroteknisistä syistä. Asuntojen vuokrauksessa yhtiön on noudatettava kunnan vahvistamia asukasvalintaperusteita.

Tornion Vuokra-asunnot Oy

Tornion Vuokra-asunnot Oy on tuloverosta vapaa yhteisö ja sitä säätelee asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA, koska asuntoja on rakennettu ja perusparannettu valtion tuella. Yhtiö on vapaa tuloverosta, joten se on perustellusti erillinen muista asumispalveluita tuottavista Tornion tytäryhtiöistä.

Yhtiön asunnot ovat Lapin hyvinvointialueella ja Humanalla vuokralla.

Toiminta-ajatuksena on laadukkaiden ja kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen vuokraaminen ja peruskorjaaminen sekä riittävä asuntojen saatavuus.

Tornion Vuokra-asuntojen käyttöaste on 87,75 % (kaupungin tavoite 90 %) ja Tornion Palveluasunnot Oy:n 87,68 %. Vuokra-asuntojen käyttöastetta heikentää suuri vesivahinkojen määrä ja lisääntyneet päihdeongelmat. Asunto saatetaan joissakin tapauksissa hajottaa siihen kuntoon, että se pitää remontoida ennen kuin sitä voidaan tarjota uudelle asukkaalle.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tarjonnassa on onnistuttu. Laadukkaiden asuntojen tarjoamiseen pyritään kartoittamalla korjaustarpeet korjausvelan pienentämiseksi.

Toimintatuotot ovat kehittyneet hyvään suuntaan. Myös toimintakulut ovat pienentyneet.

Tilikauden ylijäämä on huomattavasti suurempi kuin talousarviossa. Korjausrakennuskulut olivat huomattavasti arvioitua pienemmät. Myös kolmen yhtiön talouden suunnittelu on ollut onnistunutta (Vuokra-asunnot, Palveluasunnot, Krunni).

Suunnitelmassa mainitut investoinnit on kaikki saatu tehtyä tilikauden aikana.

ARA myönsi Putaantaloille kokonaan vapautuksen aravarahoituslain mukaisista rajoituksista.

Tornion Krunni Oy

Tornion Krunni Oy on yhtiö, joka tuottaa remonti- ja korjaustarpeita sekä isännöintipalveluja Tornion Vuokra-asunnot Oy:lle ja Tornion Palveluasunnot Oy:lle. Nämä asuntopalveluita tuottavat Tornion kaupungin tytäryhtiöt ovat toiminnallisesti ja taloudellisesti varsin hyvin toimiva yhtälö.

Yhteisön toiminta-ajatuksena on kunnossapito- ja isännöintipalveluiden tuottaminen kuntakonsernin vuokrataloyhtiöille.

Tavoitteena on ylläpitää ja remontoida Tornion Vuokra-asunnot Oy:n ja Tornion Palveluasunnot Oy:n huoneistoja

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Yhtiö on ylläpitänyt kuntakonsernin vuokrataloyhtiöiden huoneistoja. Yhtiön oman henkilöstön kautta työ on edullisempaa kuin ulkopuolisen yrityksen tuottamana.

Tornion Palveluasunnot Oy

Yhtiön toiminta-ajatuksena on asuntojen vuokraaminen ja ylläpito. Asuntojen käyttöaste on pysynyt hyvänä. Samoin vuokrasaamisten ja luottotappioiden määrä on pysynyt hyvänä.

Tornion Palveluasunnot Oy:n vammaisille tarkoitettujen asuntojen vuokraus hoituu Lapin hyvinvointialueen toimesta. Palveluasunnoilla on myös asuntopalveluja opiskelijoille sekä Veljeskoti (40 asuntoa), jossa on iäkkäämpiä ihmisiä asumassa. Veljeskoti on normaali vuokratalo.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Tilikauden ylijäämä on talousarviota parempi. Vuokra-asuntojen käyttöaste on pysynyt korkeana. Vuokrasaamiset ja luottotappiot ovat pysyneet talousarvion mukaisesti pieninä. PT-suunnitelman mukaiset korjaukset tehty.

Pohdittavaa

Vuokra-asuntojen lainamäärä on 30,35 % ja palveluasuntojen lainamäärä on 68,80 %. Prosenttiluvut muodostuvat eri asumiskohteille lasketuista veloista. Tornion Vuokra-asunnot Oy:n kokonaisvelkataakka on 18,351 miljoonaa euroa ja Palveluasunnot Oy:n kokonaisvelkataakka on 3,829 miljoonaa euroa.

Mitä tapahtuisi, jos Lapin hyvinvointialue ja Humana irtisanovat nämä kohteet. Velkamäärä on merkittävä. Pienellä remontilla osasta huoneistoja saatane normaaleja vuokra-asuntoja. Asiaa täytyisi selvittää myös Aran kanssa, mikäli tällainen skenaario toteutuisi, koska Tornion Vuokra-asunnot Oy on tuloverosta vapaa yhteisö. Epävarmuus on Lapin hyvinvointialueen myötä lisääntynyt.

Tornion Työvoimalasäätiö

Tornion työvoimalasäätiön toiminta-ajatus on sosiaalisen työllistämisen ja kuntoutuksen järjestäminen ja kehittäminen Tornion kaupungissa sekä lähikunnissa.

Toiminnalliset tavoitteet

Hyvinvointialue yhteistön käynnistymyninen myönteisesti sekä Elyn ja Kelan palveluiden markkinointi asiakasohjauksen varmistamiseksi

Talouden tasapainon kriittinen tarkastelu

Kannattamattoman toiminnan sopeuttaminen tai toiminnan lopettaminen

Hankeyhteistyö Lapin muiden säätiötoimijoiden kanssa osatoteuttajan roolissa

Kiertotalouden mahdollisuuksien kartoittaminen osana perustehtäväämme

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Kulujen karsiminen yhdistämällä ja lopettamalla sellaisia toimintoja, joilla ei ole merkitystä taloudellisesti kuin palvelun laadun näkökulmasta.

Toimintaan ei ole kohdistunut Tornion kaupungin taloudellisia avustuksia.

Kehitettävää

Tietoisuuden lisääminen heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työnhakijoiden työllistämismahdollisuuksista.

Toimitilojen sijoittuminen lähemmäksi toisiaan.

Työtoiminnan/työpajatoiminnan liittäminen yhteiskunnallisesti sekä alueellisesti kehittyviin teemoihin.

Uusien tuotteiden ja palveluiden suunnittelu.

Pohdittavaksi

Rahoituspohjan monimuotoisuuden lisääminen.

Tulee tarkastella kriittisesti omaa toimintaa talouden, tehokkuuden ja tuloksellisuuden näkökulmasta.

Bottenvikens Reningsverket Ab

Yhteisön tehtävänä on Tornion ja Haaparannan jätevesien puhdistaminen.

Toiminnalliset tavoitteet

Jätevesien puhdistus vahvistettujen raja-arvojen mukaan. Fosforin vähentämisvaatimusten ehtojen muutos tulee toimittaa lupaviranomaisille luvan voimassaolon päättyessä 30.6.2023. Tämä tehdään vuoden 2022 lopussa. Jos vähentämisvaatimusten ehtojen muutosta ei hyväksytä, tarvitaan suuria investointeja.

Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2024

Ensimmäisten kolmen vuosineljänneksen aikana on saavutettu liiketoiminnan BOD – ja fosforipäästötavoitteet (BOD on biologinen hapenkulutus). Lisäksi lääninhallitus päätti yhtiön hakemuksesta, että fosforivähennysvaatimuksia ei koroteta aikaisempien päätösten mukaisesti, vaan ne on asetettu 90%: n reduktioon, jota yhtiö pitää kohtuullisensa. Molempien kaupunkien putkistojen laajoissa vuodoissa on kuitenkin edelleen haasteita. Lisäksi laitokselle johdetaan teollisuusjätevesiksi luokiteltavia jätevesiä, jotka aiheuttavat häiriöitä. Tällaisten häiriöitten takia viimeisen vuosineljänneksen aikana fosforin puhdistusvaatimus ylittyi. Investoinnit vuodelle 2024 olivat 700 000 €, pääosin pääputken vaihto 1,6 km.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Tilinpäätös pysyi positiivisena.

Kehitettävää

Käsitellyn jäteveden fosforipäästöt ylittivät raja-arvot kvartaali 4:n aikana. Pitoisuuden ylityksen aiheutti verkostossa tapahtuneet ulkopuoliset kuormitukset. Molempien kaupunkien putkistojen laajat vuodot ovat haasteina. Sekä laitokselle johdettavat teollisuusvesiksi luokiteltavat jätevesiä.

Pohdittavaksi

Valvonta- ja vastuuasioiden huomioiminen

Tornion Keilahalli Oy

Tornion Keilahalli Oy:n toiminta-ajatus: keilailu on koko perheen harrastus, joko yksin tai porukalla. Keilailu sopii kaiken ikäisille.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteena on saada toiminta vakiinnutettua vaikeiden koronavuosien jälkeen.

Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2024

Kemin keilahallin väliaikainen sulkeutuminen voi nostaa kävijämääriä. Investointeja ei suunniteltu vuodelle 2024.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Tornion keilahallin kävijämäärä on noussut alkuvuodesta, koska Kemin keilahalli ollut suljettuna.

Kehitettävää

Talouden tasapainottaminen.
Yhtiön kehittämistoimien suunnittelu.

Pohdittavaksi

Talouden kestävyys
Houkuttavuuden lisääminen.
Huomioitava toiminnalliset tavoitteet ajan tasalle.

Länsi-Pohjan Hevosurheilukeskus Oy

Länsi-Pohjan Hevosurheilukeskus Oy:n toiminta-ajatus on kilparadan ja siihen liittyvien rakennusten ja laitteiden rakentaminen, ylläpito ja vuokraus sekä hevosurheilutilaisuuksien ja muiden erilaisten kurssi-, koulutus- ja yleisötilaisuuksien järjestäminen.

Toiminnalliset tavoitteet

Talouden tasapainottaminen

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI

Onnistumiset

Yhteistyö käyttäjien kanssa on toiminut hyvin.

Kehitettävää

Talouden tasapainottamisen jatkaminen ja kiinteistön käyttömäärän lisääminen ja monipuolistaminen. Tilinpäätöksen alijäämä 5000 euroa.

Pohdittavaksi

Tiiviin yhteistyön jatkaminen käyttäjien kanssa toiminnan kehittämiseksi.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS VALTUUSTOLLE JA ALLEKIRJOITUKSET

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2024 kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi, yhtyy tilintarkastajan lausuntoon ja esittää

1. tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tilikaudelta 1.1.-31.12.2024 ja
2. että kaupunginvaltuusto pyytää kaupunginhallitukselta lausunnon (KuntaL 121 §) lokakuun 2025 loppuun mennessä siitä, mihin toimiin arviointikertomuksessa esiintuotujen arviointien johdosta on ryhdytty

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti
Torniossa 20. päivänä toukokuuta 2025